

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani 2. junija.

Naši vladni organi vendar čutijo potrebo opravičevati se zaradi strahovanja, katero je zadelo nekatere slovenske uradnike, ki so, da si brez greha, kaznovani, da morajo po sto milj in še več iz domovine daleč iti v tuje kraje. Uradna „Laib. Ztg.“ od sobote ima oficijozno izjavo, ki se glasi: „Mi moremo na podlogi dobljenih zanesljivih vestij odgovoriti, da država sploh ima pravico upotrebiti ali prestaviti državne uradnike iz službenih obzirov; da se vladi, ker vsekdar po humanih načelih ravna, ne more očitati protizakonito strahovanje uradnikov iz narodnih obzirov; da je zoper nepravilno uradno premeščanje pot priziva odprt in da utegne strah, ka se bodo še kateri uradniki prestavili iz narodnih obzirov, samo tam nastati, kjer manjka zavesti službene zvestobe in izpolnjevanje dolžnosti.“

Torej vlada tu v prvi polovici svoje kratke izjave pravi, da se jej prestavljanje uradnikov iz narodnih obzirov pač ne more očitati, v drugi polovici pa — če prav ne naravnost — celo zažuga, da „more“ strah (!) prestavljanja tam nastati, (kako konfuzno!) kjer je pomanjkanje spolnjevanja uradne dolžnosti. No, in kaj je uradna dolžnost? To je baš raztegljivo. Nemškutarski uradni šefi pri nas štejejo med uradne dolžnosti, k uradni zvestobi tudi svojo bedasto nemškutarijo in mislijo, da kdor svoj narod ljubi in njegov jezik, ta nij dober uradnik. Nomina sunt odiosa — sicer pa lahko tudi z imeni postrežemo. Vladno opravičevanje torej samo potrjuje to, kar je imelo dementirati.

Kdo od nas je neki tajil ali ugovarjal, da vlada ne sme svojih uradnikov iz službenih obzirov prestavljati? Ali tu je stvar druga. Pod službene obzire se ne sme skrivati nobene vrste terorizem, vsakako pa ne narodna mrzost. Da so namreč vsi oni uradniki iz političnih obzirov prestavljeni, to priznavajo njih predstojniki. Da so ti politični obziri le narodni, temu dokaz je slučaj, da nobedeu onih nobenega odgovora ne dobi, če vpraša, kaj sem prav za prav naredil? Kdo se ne domisli na onega, ki se je nemškemu popu izpovedoval da je Čeh, a mu je nemški izpovednik odgovoril: greh baš nij Čeh biti, a lepo nij. Pri nas je pa Slovenec biti uže tudi greh, posebno za c. k. uradnike.

„Vlada ravna po humanih načelih.“ To se ve da! In kdor ne verjame, ta naj poskusi uradnik biti. Strašno humano je starega na pol bolnega uradnika s famulijo vred sto milj daleč poslati, iztrgavši ga na njegove stare dni iz rojstvene njegove dežele, od zancev in sorodnikov.

Mogli bi o tem drugače in več pisati, a ker Damoklov meč prečudne avstrijske tiskovne svobode nad nami visi, naj bode s tem dovolj odgovora oficijozu v „Laib. Ztg.“ in „L. Tagblatt“, ki je ponatisnivši dubiozno modrost iz uradnega lista izvolil jo direktno na nas adresirati. Samo še to bodi mimogrede navedeno, da so akti tega prestavljanja baje uže v januarju gotovi bili, a so se stoprv zdaj izvršili, ko nij državnega zbora in torej ne more nobeden naših poslancev s kako sitno interpelacijo do vlade priti. To je menda tudi oficijozno „humano“.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 2. junija.

Na **Dunaji** so pri zadnjih volitvah v predmestjih zmagali, kakor znano, demokratje. Zdaj se hočejo še srednjega mesta polotiti. Za to so te dni novo demokratično politično društvo v dunajskem srednjem mestu ustanovili.

O nemških **ustavovercih** piše dunajska „Sonn- u. Montags-Ztg.“ da so glede, načel in namenov taki kot jezuitje. Resnica jim je prazna stvar, bog svobode jim služi za masko. Dobro in liberalno je, kar je njim koristno. Reakcija teh jezuitov še bolj potrebuje nego onih, ki svoja povelja iz Rima dobivajo.

Ministri na Dunaji so imeli včeraj pod vodstvom cesarja ministerski svet. Zdaj se bodo po kopelih razšli trudne ude odpočit.

Magjarsko oholost, ki zatira druge narodnosti, šibajo uže tudi pruski listi na pr. „Nat. Ztg.“. Uže prav, ali ko bi Prusi tudi nemško oholost, ki je krivična proti slovenski narodnosti, grajali, zadeli bi isto resnico.

Vnanje države.

Iz **ruske** stolice se poroča: Uvedenje splošne brambovske dolžnosti bode imelo za soboj množico ne nepomeljivih činov. Najprvo bode trebalo novega štetja ljudstva. V Rusiji nij domovinskih okrajev. Potrebnost za posameznega, vpisati se pri določnem občinskem okraju, je bila odvisna od stanovskih razmer. Nepogojna dolžnost, spadati k vaški ali mestni občini, je dozdej zadevala samo nepriviligirane. Pri nepriviligiranih je bilo treba, da so imeli sploh dokaz stanu, in s tem so smeli po vsem ruskem svetu potovati ali stanovati, ne da bi jih — ker pač nijso plačevali personalnega davka — občinskopravno kontrolirali. Stoprv leta 1867 se je začelo, vsled terjatev vede, faktično

Listek.

Celjski grof Herman II.

Zgodovinski životopisni načrt.

(Dalje. *)

Ako iz vrst celjskih grofov Hrmana II. (1380—1435) ven vzamemo, storimo to zaradi tega, ker so baš v tem Celjanu temeljne lastnosti njegove rodovine krepko in činiteljno izražene, ker je ta dolgoživi, bogat na časti in imenji, svak cesarjev in sorodnik kraljev, — položil podlago za višino moči svoje rodovine; po drugi strani pak še nij bil tako ocenjen kakor v obširni meri zasluži. Samo naj bralec ne pozabi, da ta iz virov zajeman obris podaje le črte, ki dajo bolj svinčnik risarjev nego čop malerjev spoznavati.

Herman II. je bil sin grofa enacega imena. Njegov oče je bil z bosansko knežjo

hčer Katarino za ženo vzel, a njegov starši brat Ulrich, slaven viteški bojevnik svojega časa je imel ženo iz sloveče oettingenske rodovine. Iz zakona Hermana I. sta izrasla dva sina Ivan in Herman II. Za rojstveno leto zadnje imenovanega moramo vzeti 1350, ker se bere uže l. 1372 kot oženjen z bogato hčerjo grofa Schaumburškega in kmalu potem kot oče prvorojenega sina Friderika II.

V rečenem letu je umrl njegov starši brat Ivan, ki je imel Montfort-Pfanbergovko za ženo. Štiri leta prej je bil strije grof Ulrich I. umrl in zapustil sina Vilhelma, ki je spremljal s Hermanom II. staro-grofa rodovine Hermana I., ko je ta v spremstvu avstrijskega vojvode Albrehta II. 1377 vitešk pot v prusko deželo nastopil. To je bil prvi nam znani korak našega junaka v véliko življenje. Od Vratislave se je šlo v Torn in Marienburg, kder je bil glavni sedež nemških ordenskih oblastnikov.

Pot viteške vojske do Memla je imel uže resne nevarnosti, katerih se pa zastava

štajerska, staro-grof Herman in njegovo spremstvo, nij ustrašilo. Krvavi boji so bili potrebni, da se je moglo v „Samogitijo“ prodirati, katere hrabri domači prebivalci so kristijanskim prodircem pota zapirali. Tukaj je tudi bilo, ka je staro-grof celjski kot najuglednejši stari bojevnik Albrehta dal viteški udarec. Na povratku v Rusinijo, je Herman II. vojvodo in 82 vitezov pogostil, pri kateri priliki se ljutomersko vino nij štedilo. Vračali so se preko male Poljske, Šlezije in Morave v Avstrijo, odkoder so Celjani šli domov.

Pet let prej (l. 1372) je bil Karl II. izdal znano milostno pismo, ki potrjuje od strani nemške države grofovske pravice Celjanov. Nekaj dni potem pride potrdilo od avstrijskih vojvod.

Uže gori je bilo rečeno, da je Herman II. kmalu po 1372 postal oče enega sina, prvorojenega Fridriha. Le-ta rojen 1373, je bil kmalu oženjen z Elizabeto, hčerjo ugledne hrvaško-dalmatinske rodovine Frangepanov.

*) Glej štev. 122.

obljudenje mest sešteti v enem dnevu. To ravnanje pak je zadelo le eden del večjih mest, a poprejšnje štetje ljudstva, takozvane revizije, so se sicer res raztegale čez vse občine, a imele so povse stanovsk značaj ter so se obzirale le na pravno priznано stanovstvo. Ker se štetje faktičnega obljudenja vedno na širše kroge razširja, mora se, da obseže vso državo, med tem iz krstnih registrov, stanovskih matrikul in policijskih dokazov, precej komplicirano kontrolo izvesti. Profesor Bunjakovski, član akademije ved, je razglasil tak račun, vsled katerega je število onih, ki se imajo leta 1874 dati asentirati, zračunjeno na 840.594 glav. Število onih, ki so brambovske dolžnosti osvobojeni, nij navedeno, a povedano je, da je jako veliko. —

V francoski narodni skupščini se je vnela o ustanovljenji dnevnega reda dolga debata. Desničar Radot zahteva naj se narodna zbornica razpusti, ako misli čas izgubljati ter se brezmočno kazati; on nasvetuje, naj se naprvo posvetuje o municipalni volilni postavi, potem pak o zakonu o organizaciji municipalnih uradov. Bethmont in Béranger od levega centra sta bila proti temu predlogu, a narodna zbornica ga je sprejela, ter sklenila, da se ima za naprej razpravljati politična volilna postava. Vzdržanje od vseh frakcij desnice narejene majoritete se potrjuje. Med debato brezprogramni ministri nijso nikakor kazali svojega menjenja. — Porotna sodnija v departementu Marne je obsodila popa opata Risse-ja zaradi prešeštva in grešenja proti javni sramožljivosti na deset let teške ječe.

Dopisi.

Iz Sevnice 1. junija [Izv. dopis.] Občinska volitev v Sevnici, ki je bila dne 9. sušca t. l. je bila vsled pritožbe 4 nenarodnih rekurentov od c. kr. namestnije v Gradci ovržena in se je 1. junija t. l. vršila volitev odbornikov in namestnikov. Kot odborniki so izvoljeni gg.: Prannseis, Pintarič, Tombak, Senica, Križak, Kozinec, Ratzesberg, Kropaj, Hofbauer, Mijo in Janez Starkel, Smrekar, Rot, Medic, Gorišek, Kolman, Trebovec, Schalk, med njimi 14 narodnjakov, 4 nasprotne barve. Proti narodni stranki je glasoval tudi g. Simončič, ki se sicer med narodnjake šteje. Udeležitev je bila v 1. in 2. razredu jako živahna, v 3. razredu pičila. Uspeh volitve je pa menda nam vsem prav po godu.

in je za to dobil posebno posestvo in gospodarstvo na Krškem.

Leto 1383 je bilo za življenje Hermana II. odločilno; tačas, 21. marca, je njegov oče umrl in je naredil svojemu sinu prostor za staro-grofa. Vendar si moramo grofa Vilhelma kot sovladajočega misliti.

Leta 1389 vidimo Hermana v Furlanskem, kjer je politični umor, doprinešen na odličnem vodji Fridriku Savorgnano v Vidmu, shod patricijerjev in plemenitažev potreben storil in je ta shod celjskega grofa kot fevdnega gospoda oglejskega za sodnika priti povabil. Junija tega leta vidimo Hermana II. v Edenburgu trudečega se poravnati ogersko-avstrijsk mejni prepir.

Okolo leta 1390 se vidi da je Herman bil prevzel dostojanstvo deželnega glavarja na Kranjskem, s katero uže njegovega deda obloženega najdemo. Vsakako si ga moramo od 1390 do 1400 misliti kot načelnika kranjske deželne uprave.

Vendar so bile še odločilne stvari v

Iz Celja 31. maja. Gost dim se vali po mestnih ulicah, naše nežne dame kašljajo, ker jim smolnat duh sapo zapira — mogočen ton turškega bobna odmeva, godba svira neko občeznano polko — in kaj pomeuja vse to? Baklada je v čast dekoriranja mestnega župana dr. Nekermana ki je po ne vem katerej naključbi dobil križec Franc Jožefovega reda.

Uže zadnjič ste poročali, da je dr. Nekerman prejel križec, — ali notica je bila suha brez navedbe uzroka, zakaj je doktor prejel križec. Ali kako bode vedel kdo drugi uzrok, če ga vendar g. dr. Nekerman sam ne ve!! Obče se govori — kar vam tudi jaz poleg poizvedeb poročam — da je županu to čast donesla edino le politična agitacija za ustavoverno stranko. In res je to edini povod, katerega se more najti, kajti kdor pozna županove zasluge in je le količkaj seznanjen z denašnjo politiko, mora vedeti, da niti dobrodelni čini, niti hrabra branitev narodnih pravic ne donese prej vladne pohvale, nego politično agitiranje za tisto stranko ki ima časti na razpolaganje.

Ako bi hotel navesti napake tukajšnjega mesta, kakoršne bi se morale popravljati le od strani mestnega urada, ako bi hotel še več britkih resnic, katere se tičejo tukajšnje dr. Nekermanu kot mestnemu primarju v oskrbovanje prepodane bolnišnice naštetih, gotovo bi moral vsakdo vzdihniti: „o tempora o mores!“

Kako slabo je mestni urad oskrbljen z varnostnimi organi, kako zanemarjen je mestni tlak!

Dr. Nekerman, živ nasprotnik našega slovenskega naroda, agitator nasprotne nemške stranke, sovražnik ravnopravnosti prejema denes očitne dokaze udanosti celjskega mesta, katero pripada k našemu slovenskemu Štajerju.

Tujec prihajajoč v Celjsko mesto mora trdno misliti, da je v nemškem kraju, — kajti narodnjaci so tukaj le — bele vrane, brez eneržije, brez trdnega sklepa, nemčur vlada in bode še vladal, dokler ne bode Slovenec spoznal da mora energično zahtevati, kar mu gre. Dobro vem, da ne mislite tako hudo o celjskem mestu, a vendar je še mnogo hujše kakor sem jaz tu popisal,

krilu prihodnosti. Njegov bratranec Vilhelm se je udeležil bojev, v katere se je kralj Sigmund ogerski, na spodnji Donavi vedno bolj zapletal. Turška vojna — najvažnejše politično vprašanje za južni vzhod tačasne Evrope, oglasi se. Leta 1391 najdemo tam celjskega grofa v orožji. Na povratku domov umrje Vilhelm na Dunaji. Tako je Herman II. ne le staro-grof nego sam zapovednik v celjskem ozemlju.

Med pričami, ki so važno hollenbursko zedinjenje, hičn pogodbo med albrehtinsko in leopoldinsko linijo habsburske rodovine sijajno potrdili, nahaja se tudi Herman II. kot eden najveljavnejših. Ne dolgo prej (leta 1395) je bil kot sposoben pomirjevatelj v prepirih gospodov Lichtensteinskih poleg vojvode Albrehta III. in Fritza grofa Hohenzollernskega naprošen. Vendar pravi zaobračaj v njegovem življenji se navezuje na leto 1396. To mu je imelo biti pot do obilnosti vnanje sreče.

(Dalje prih.)

kajti tukaj res nij družega videti nego prusofilstvo!

Iz Zagreba 1. junija. [Izv. dop.] Reformin znani članek je obudil pri nas občo nevoljo. Naše politično razmerje nasproti ogerskej kraljevini je vrvnāno z internacionalno „nagodbo“. V nagodbi je ustanovljeno, da si smemo politično in pravosodno upravo urediti, kakor koli si jo hočemo. Reforma ozračuje pa naše upravno preustrojevanje, kot zarotno, kot revolucionarno. V nagodbi je uzakonjeno, da se ima poprejšnja vojna krajina v materzemljo vteloviti, sedaj pa Reforma nam v greh piše, če na vstvarjenji te naše pravice delamo. V nagodbi nam nij nikjer zabranjeno, da ne smemo simpatije gojiti za naše brate v Dalmaciji, v Sloveniji in v Bosni, Reforma pa na boben udarja in kriči: to je jugoslovanska zarota. Med nami in Magjari je bila entente cordiale zmerom samo tolika, kolikoršna je postavno biti morala. Večje ljubezni med nami nij nikoli bilo. Vse kar je izven te oficijelne entente cordiale, ali precizneje govoreč, vse kar je izven okvira nagodbe, to je božje in naše, in ničije drugo. Mi damo Magjarom, kar smo se dati obvezali, za vse drugo jim nij mar. Mi spoštujemo nagodbo, ker jo, kot postoječi zakon poštovati moramo, zahtevamo pa tudi da jo Magjari od svoje strane isto tako precizno držé, kakor jo mi držimo. Reformin članek je pokazal, da naše sedanje politične razmere res nijso še utrjene in stalne. Rauchijanizem jih podkapa, kjer jih le more. Temu se mora enkrat za vselej konec narediti. „Obzor“ je Reformi vse preblago odgovoril. Stoječ na stali nagodbe, tudi drugače odgovoriti mogel nij. Pri nas žali bog še zmerom vlada neliberalen tiskovni zakon, ki brani utemeljenje opozicijskega lista, ki bi Magjarom drugače zagodel, nego gode „Obzor“. Pod Rauchom, Bedekovičem in Vakanovičem je naša narodna stranka vedno zahtevala liberalen tiskovni zakon, sedaj pa, ko je na krmilu, ga pa perhorekuje. Reformin članek je pokazal, da je Rauchijanizem pri nas še zmirom mogoč, in če on zopet enkrat na krmilo pride, bode „Obzor“ moral zopet v eksil iti. Zakaj? za to, ker ga sedaj obstoječi tiskovni zakon vladnega preganjanja branil ne bo. Dokler je tedaj še čas, naj bi naša narodna stranka za take mogoče eventualitete se pripravila, Reformin članek je samo v toliko za naše zadeve koristen, da reklamo dela za naš narodni program, ter da svet opozoruje na našo politično važnost v Jugoslovanstvu. Čuje se, da se je naša vlada podvizala in ogersko vlado glede Reforminih pošasti vmirila, ter, da je njeno poročilo v Budim-Pešti blagovoljno sprejeto bilo. S tem je Reformin članek oficijelno sicer poravnal, v našem narodu pa njegov vtis še ne bo tako hitro izginil.

Domače stvari.

— (Instalacija ljubljanskega župana.) Včeraj ob 11. uri dopoldne je bil novi ljubljanski župan, penzjonist Anton Lašan, instaliran. Namestovalec c. kr. dež. načelnika knez Lotar-Metternich poje slavo prejšnjemu županu Dežmanu in priporoča novemu županu varstvo mestnih interes in posebno ljudsko šolstvo. Župan Lašan to

priseže in se zahvaljuje za cesarsko potrje-nje njegove volitve in obeta, da bode zmirom ustave držal se, sicer pa z vsemi mestjani, katerih pomoči prosi, enakopravno ravnal. — V slovenskem jeziku potem nadaljuje svoj govor in prosi meščane, naj po cesarjevem geslu, z združenimi močmi delajo, posnemajo slavne pradede bele Ljubljane, ki so mnogo vidno koristnega za to glavno mesto kranjske dežele storili. Končno zakliče svoj slovenski govor sklenivši cesarju trikrat slava, in mestni svetovalci zakličejo „hoch“! Potem je Dežman predstavljal mestne uradnike, zdravnike, učitelje, očete ubogih, odbornike gasilnega društva in druge. Vsakemu je župan govoril nekatere besede. Ob 1/2 12 uri je bila ta slavnost pri kráji. Dvorana je bila celo cveticami lepo okinčana. Občinstva je bilo prav malo. Samo radovedni ženski spol je bil dobro zastopan. —o—

— („Slovenski učitelj“) je kot organ novega „učiteljskega društva za slovenski Štajer“ zopet začel v Mariboru v „narodni tiskarni“ izhajati in velja do konca leta 2 gold. Naročuje se pri odboru „učit. društva“ v Ljutomeru. Prva številka, ki jo uže v rokah imamo, kaže, da bode ta list, sloneč na načelih svobode, najboljši učit. organ, kar smo jih imeli in kar jih pri nas izhaja. Zato naj se med učiteljstvom in med šolskimi prijatelji razširi.

— (O dekliških šolah na Slovenskem) piše novo izšli „Slov. Učitelj“: Dekliških šol nemamo niti po mestih niti po vaseh, vsaj slovenskih ne. Na slovenskem Štajerji sti sicer uže dve več razredni dekliški šoli: 6razredna v Mariboru in 4razredna v Celji, toda ti dve sti po učnem jeziku nemški, dasiravno bi vsaj slovensko-nemški biti morali. V Ptujih na dečki šoli sta 2 vštirična dekliška razreda, takisto v Brežicah. Pa prva dva sta tudi le bolj nemška. V Ljutomeru so trije vzporedni dekliški razredi z 2 učiteljicama; v Rogatci, na Vranskem imajo tudi po eno učiteljico, takisto menda v Slov. Gradci in Slovenski Bistrici. učiteljice so iskali tudi za Ormuž in Središče, a niso jih dobili. To so pa tudi vse dekliške šole (kolikor je nam znano) po slovenskem Štajerju; samo šole milosrčnih sester v Mariboru še nismo omenili. Na Kranjskem imajo nune ursuline dve dekliški šoli: eno v Ljubljani, eno v Škofji loki. Razen teh so na idrijski šoli 3 vštirični dekliški razredi, v Kamniku je 2 razredna dekliška šola z 1 učiteljico in 1 učiteljem, v Novem mestu je dekliška šola z 1 učiteljico, v Metliki si iščejo tudi učiteljice. Toliko je kranjskih dekliških šol. Po slovenskem Goriškem nam je samo to znano, da imata Tolmin in Kobarid po eno učiteljico. V tržaški okolici je primeroma še največ učiteljic, ker tamkaj ima menda vsaka dvorazrednica uže 1 učiteljico. Po slovenskih krajih Koroškega tudi nemajo menda dosti učiteljic ali celo dekliških šol. Če uže to dostavimo, da po nekaterih šolah katerih je pa menda malo, soproga učiteljeva ali katera druga sposobna ženska v nekaterih ženskih ročnih delih podučuje.

— (Umrlo je v Ljubljani) pretečenega meseca maja 89 ljudij, 46 moških in 43 žensk.

— (Samoumor.) Iz Gorice se nam piše: Soboto 29. pret. m. so našli na desnej strani potoka Korenja pri javnem vrtu truplo

lejtnanta G. S., zraven njega nov revolver, s katerim si je nadepoln mladenič, ker mu je oče zaradi premladosti zabranjeval ženitev s hčerjo majorja tukajšnjega polka, življenje končal. — Truplo je moralo uže nekaj dni ležati.

— (Predpustna.) Farovski list, organ dr. Coste in drugih „starih“, pripoveduje uže v dveh listkih prav resno svojim mežnarjem od neke bolne histerične in somnambule mláde ženske, in pravi o njej ta-le „čudež“: „sladko se nasmeja če se je dotakne duhoven, a nič ne čuti če se je neduhovnik“. Ha-ha glejte, glejte!

Izpred porotnega sodišča.

Ljubljana, 30. maja.

Sodišče je sestavljeno tako: Višje sod-nije svetovalce g. Tomšič prvosednik, de-želne sodnije svetovalca gg. Jevnikar in baron Rechbach. Državni pravdnik g. Kočevar, zagovornik dr. Rudež. Porotniki so sledeči gospodje: Vidmar Andrej, pl. Javornik Stanislav, Dolinar Andrej, Maurer Henrik, Brus Josef, Schuller Benjamin, Hörman Valentin, Keršič Jožef, Souvan Ferdinand, Pirnat Tomaž, Horak Janez in Reichman Jožef.

Na zatoženi klopi je Valentin Hrovat, obtožen hudodelstva teške telesne poškodbe. Iz zatožnega spisa povzamemo sledeče:

Janez Vengar, delavec v Javorniškem rudniku je šel 28. febr. 1874 proti 10. uri zvečer od hiše Jakoba Pristava na Savi, k-terega je bil 1/2 ure prej vinjenega domu peljal, po cesti proti Jesenicam h gostilnici Val. Blažiča, da bi bil poiskal Ant. Rekela, s katerim sta prej skupaj pila. — Kar mu pride iz iste gostilnice nasproti Valentin Hrovat. Vengar ga vpraša, če je kaj videl Rekela. Hrovat mu pritrđi, ob enem ga pa brez vsega uzroka sè svojo porcelansko pipo večkrat udari po levi strani obraza in posebno na levo oko, tako je Janez Vengar na mestu silne bolečine občutil, ter se v Pristavovo hišo vrnil, kjer si je še nekaj čre-pinj razbite pipe iz krvaveh ran potegnul. — Na mestu, kjer je bil Vengar poškodovan je našel tudi precej takrat voznik Čehelj iz Zabreznice nekaj črepinj razdrobljene pipe.

Zdravnika sta izrekla, da je na očesu vid za vselej izgubljen. — Razen tega sta sodnijska zdravnika dr. Kapler in dr. Fux našla tudi na desnem očesu poškodovančevem zrno nekoliko raztegneno in vid nekoliko oslabiljen. — Na podlagi teh iznajdeb sta se končno izrekla, da rana nad levo obrvjo in skrčenje levega očesa ste same na sebi težke poškodbi, od katerih je poslednja ne samo popolno oslepljenje levega očesa, tem-več tudi malo oslabiljenje desnega očesa pro-uzročila. — Vse te poškodbe so bile dopri-nešene po izreku sodn. zdravnikov z nekim špicastim robotim orodjem, katero je vtegnilo biti ravno njim pokazana porcelanasta pipa.

Djanje, na Jan. Vengarju doprinešeno ostanovlja torej glede na njegove nasledke hudodelstvo teške tel. poškodovanja po §§. 152 in 156 a. kaz. zak. kaznjivo po ime-novanih §§.

Valentin Hrovat pri obravnavi obstane, da je Vengarja udaril, a pravi, da nij imel namena teško poškodovati ga. Porotniki so dobili vprašanje: Ali je Valentin Hrovat kriv da je 28. svečana 1874 Janeza Vengarja s

porcelanarto pipo v sovražnem namenom večkrat tako na glavo udaril, da je iz tega vedno oslabiljenje vida in posebno izguba le-guba levega očesa poškodovančevega nasto-pila. — Porotniki so odgovorili „da“. Vsled tega je bil V. Hrovat obsojen na tri leta teške ječe in vsak mesec na en dan post.

—o—

Razne vesti.

* (Dunajski mesarji) so meso do-zdaj vedno tako dražili, da so se ljudje od vseh stranij glasno pritoževali. Sami kupu-jejo cent po 35 do 37 goldinarjev, prodajajo ga pa po 45 do 46 gld. Magistrat se jim je zdaj ostro nasproti postavil in gospodje mesarji bodo morali vendar malo bolj paziti na občinstvo, ter je ne tako dreti, kakor svojo drago živino.

* (Poškodovanje samega sebe.) V Klatovu na Češkem je trpela žena nekega mesarja hude bolečine v nogah zaradi protina. Ko te dni enkrat mož odide z doma, vzame žena velik nož ter si obe noge pri kolenih proč in proč odreže. Težko, da bi jo rešili smrti.

* (Veliko veselje.) Leta 1851 so vzeli v velikem Varadinu kleparskega po-močnika Balača v vojake. Nič več nij bilo slišati besedice o njem. Mislili so, da je leta 1859 v italijanski vojski padel; starši so jokali in žalovali za njim. Stari Balač je umrl, in udova si je morala kot dninarica pri železnici grenak kruh služiti. Kako pa je uboga stara žena ostrmela, ko stopi te dni pred njo imenitno napravljen gospod, ki je ravnokar sè železnice pripeljal se, in ko skoči k njej, jo objame ter jej jokaje pove, da je njen sin, katerega je dolgo dolgo let uže za mrtvega imela. Mladi Balač je po italijanski vojski na Italijanskem ostal, in je s pridnostjo tako daleč prišel, da ima zdaj v Florenci dve lepi hiši in delavnico, v kateri dela 37 pomočnikov. Malo časa je ostal doma, pa se je odpeljal sè srečno ma-terjo v lepo Italijo.

* (Pozen žegen.) V velikem Varadinu je te dni 62 let stara žena postala mati zdra-vega dekleta. Mati in otrok se dobro počutita.

* (Drugi Metuzalem.) V Estaru na Ogerskem živi mož, ki je star 112 let. Ime mu je Emerih Balog. Te dni je nesel enega prapravnika h krstu. Mož še brez očal bere in je še le lani nehal svoje polje sam ob-delovati.

* (Maršal Concha,) nadpoveljnik španske severne armade, je, kakor varšovski „Wiek“ piše, rojen Slovan, Poljak iz guber-nije Kovno, kjer njegova družina še zdaj živi. Njegov oče, Fortunat Concha, je ob času napoleonskih vojsk prišel kot poljsk legijončr leta 1807 na Francosko in Španjsko, se je oženil na Španjskem ter zapustil tam dva sina. Eden je zdaj nadpoveljnik republikan-ske vojske, drugi pak guverner na Kubi.

* (Ženo sežgal.) V Alžo-Torji ná Erdeljskem je šel 16. pr. m. delavec Janez Juze v gozd, ter je pripeljal voziček drv domov. Ko pride domov, zahteva od žene kosila, a žena mu ne dá ničesa. Mož vzame sekuro, ter ubije svojo ženo. Potem jo za-vali v sredo hiše, naloži nanjo rjuh in drv, ter po noči vse skupaj zažge. Ko drugo jutro ljudje pridejo gledat, ker se je kadilo, dobodo v pepelu samo kosti ubite žene še, mož pa je na kljuki zraven police obešen visel.

* (Umor in samoumor zaradi sile.) Binkoštni ponedeljek se je zgodil v Latevici na Moravskem strašen dogodek. Neki P. de-lavec v cigarni fabriki, je bil iz fabrike od-puščen in največji revščini izročen. Na ome-njenega praznika dan pošlje svojo ženo v cerkev v bližnjo vas, on pa ostane z otro-koma doma. Misel na strašno revščino ga tako prevzame, da sklene sebe in svoja lačna otroka umoriti. Nabaše puško, vzame svojo triletno hčerko v naročje, petletnega fantka pa na hrbet, da bi z enim strelom

sebe in otroka umoril. Deček pak zapazi, kaj oče namerava, se umakne in je bil samo ranjen, oče in deklica pa sta se takoj mrtva na tla zgrudila.

* (Jezuit) pater Ballerini je stal te dni v Milanu pred sodnijo. Zatožen je bil namreč razžaljenja časti kralja Viktorja Emanuela, katero se iz njegove knjige „Julij ali planinski lovec“ baje prav jasno kaže. Sodniki so ga spoznali krivega, ter ga obsodili na 2000 lir globe in tri mesece hudega zapora.

Tržna poročila.

Z Dunaja 30. maja. Sejm je bil mlačen, posebno ker konsumenti niso veliko potrebovali. Pšenico so prodajalci za 10 kr. cenejše prodajali, pa so je vendar komaj 25.000 vaganov premaknili. Najlepša je bila 8 gld. 35 kr., najcenejša po 6 gld. 70 kr. Reži je bilo veliko na trgu, za to je kupci niso mogli podražiti. Najlepša je bila po 6 gld. 20 kr., cenejša po 4 gld. 70 do 5 70 kr. Ječmena so lepega iskali za tuje dežele. Cene so se mu povišale za 10—20 kr. Koruza se je za 5 kr. podražila, oves pak je za 4—5 kr. pal.

Iz Budapešte 30. maja. Binkoštno praznike je pri nas na Ogorskem strašno šel dež, pa zdaj vse prav lepo. Gorkota počasi raste ne da bi bilo preveč vroče, vreme je suho in setve jako lepo napredujejo. Tudi se iz vseh krajev poroča, da mraz in celo sneg v pogorskih okoliceh setvam nij skoraj nič škodoval. Ako sedanje lepo in suho vreme nekaj časa še traja, potem bode naše upanje na dobro žetev veliko boljše in prijaznejše, pa tudi povodnja v dolinjah krajih naše dežele ne bodo veliko škodovala. Nadejamo se, da cvetja pšenice in vinske trte ne bode zopet dež pral. Da bi bilo žito zmrznilo se se dozda še nij nikjer pokazalo, vsaj povedalo se nij.

Žitni sejn na peštanskem trgu je bil ta teden jako mlačen, in ta mlačnost je trajala do sobote, posebno ker kupci pšenice niso nič posebno iskali in so naši malini celo za ogersko blago, katerega se prav malo pripelje, le malo veselja kazali, tako, da so se od začetka tedna le teško cene preteklega tedna vzdržale, na koncu pa so za 10 kr. pale, in se je še tako komaj 30.000 centov prodalo. Ravno tako je bila s tujim blagom, katerega se je 40.000 centov prodalo. Reži se ogerske nij ponujalo pa tudi iskalo ne. Gališke se je prodalo 4000 vaganov po 4 gl. 60 kr. do 70 kr. Ječmena se je iz začetka malo potrebovalo, in se ga je torej le 15000 vaganov po 3 gld. 50 kr. do 3 gld. 60 kr. prodati moglo, in je proti koncu tedna, ker je bilo več kupcev, za 10 kr. poskočil. Koruza je imela veliko kupcev, in se je 25000 centov prodalo po 5—10 kr. dražje, tako da se je končno plačevala po 4 gld. 55 kr. do 4 gl. 65 kr. cent. Za oves so cene taiste ostale, in se ga je 15.000 prodalo. — Sočivja se je ta teden precej prodalo: fižol po 5 gl. do 5 gl. 50 kr. colni cent, graha je manjkalo in je bil po 6—7 gl. Leče je na trgu popolnem manjkalo. Smetno proso je bilo po 4 gld. 25 kr. do 4 gld. 50 kr., čisto po 5 gld. 20 kr. Pšeno po 8 gl. do 8 gl. 30 kr. colni cent. Konoplje po 4 gl. — Krompir je bil po 2 gl. 75 kr. dunajski cent. Loj je bil po 25—26 gld. Špoh je bil malo dražji, kakor vzdunjič, ravno tako mast. Češpelj se je prodalo 500 centov po 15—19 gl.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescieriè du Barry

v Londonu.

Vsem trpečim zdravje po izvrstni Revalescieriè du Barry, katera brez porabe leka in brez stroškov sledeče bolezni odstrani: bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na slisnici, v duš-

njaku, v mehurji, in na ledvicah, tuberkole, sušico, nadohu, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času nosečnosti, scalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekomo zoperstavljala se:

Spričevalo št. 73.928.

Waldeg na Štajerskem, 3. aprila 1872.

Hvala Vašej Revalescieriè, katero sem jaz, 50 let star mož, skozi 2 leti neprestano užival, sem od mojega 10letnega trpljenja: otrpnost na rokah in nogah, skor popolnem ozdravel in opravljam, kakor v najboljših časih, svoje posle. Za to meni izkazano veliko dobroto Vam izrekam s tem srčno zahvalo.

Br. Sigma o.

Spričevalo št. 93.268.

Trapani v Siciliji, 13. aprila 1870.

Moja žena, žrtva strašnih, nervoznih bolečin, s hudo oteklino na celem životu, s srčnim bitjem, nespečnostjo in vraničem v najhujši stopinji, je bila od zdravnikov za izgubljeno zmatrana, kar sem se odločil pribežati k Du Barry-evi neprecenjeni Revalescieriè. To izvrstno sredstvo je na začudenje mojih prijateljev, v kratkem času one strašne bolečine ozdravilo in mojo ženo tako okrepčalo, da se je, darsiravno 49 let stara, plesov udeležiti mogla. To Vam naznanjam na korist vseh enako trpečih in se Vam srčno zahvalim.

Atanasio Barbera.

Tecnejši kot meso, prihrani Revalescieriè pri draždenih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescieriè-Biscuiten v puščah a 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescieriè-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaju, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Loncu Ludvig Müller, v Mariboru F. Keletnik & M. Merič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Tujci.

1. junija:

Pri Slonu: Spilar iz št. Petra. — Wagnigg iz Litije. — Mošca iz Gorice. — Hoffstätter iz Postojne. — Kogej iz Idrije. — Jelovšek iz Vrhnike. — Dralka iz Kamnika. — Globočnik iz Železnikov.

Pri Mallči: Dragovina iz Trsta. — Homan iz Radoljice. — Wurthaler iz Domžal. — Goldschmid, potnik, Gabriel, potnik z Dunaja. — Koch iz Prage. — Jaega iz Württemberga.

Pri Zamorci: Weiniger, Canjol, Lacknar, potniki z Dunaja. — Kraičar iz Pliberka.

Denašnjemu listu je priložena inseratna priloga „Ročne mlatilnice na cveke“.

Dunajska borza 2. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld.	35	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	75	"
1860 drž. posojilo	106	"	"
Akcije narodne banke	982	"	"
Kreditne akcije	218	75	"
London	111	45	"
Napol.	8	92 1/2	"
C. k. cekini	—	—	"
Srebro	106	—	"

Najnovejše

denarno srečkanje.

Vleče se 17. in 18. junija t. l. in se mora v malo mesecih

39.600 dobitkov

odločiti, in sicer (159—4)

ev. 120.000 tolarjev

ali
360.000, 240.000, 120.000, 90.000 60.000,
48.000, 2 a 36.000, 1 a 30.000, 2 a 24.000,
2 a 18.000, 5 a 14.400, 13 a 12.000, 11 a 9600,
12 a 7200, 28 a 6000, 3 a 4800, 56 a 3600,
152 a 2400 državnih mark itd.

K temu ugodnemu srečkanju povabljam, naj se sreča poskusi.

1/1 originalna srečka 2 tol., 3 gl. 30 kr. a. v.

1/2 " " 1 " 1 " 65 " " "

1/4 " " 15 sreb. gr., 83 " " "

Ako se denar pošlje, izvršujemo vsa naročila na najbolj oddaljene kraje promptno in direktno.

Dobitki se v zlatu ali srebru na vseh krajih izplačajo.

Prospekte na ogled gratis.

Reference o naši firmi podaje vsak hamburšk trgovec.

Vsaka srečka iz našega debita ima našo firmo:

Gebr. Lilienfeld,

Hamburg, Neuerwall 94,

Bank- und Staatspapieren-Geschäft.

100

Obiskovalnih listkov

(Visitkarten à la minute)

(122—5)

se natiskuje v

R. Milicevi tiskarnici v Ljubljani, na starem trgu števil 33.

po 60 kr., 70 kr. in n.

Odprtje nove prodajalnice.

Naznanjujem slavnemu občinstvu, da sem odprl novo

prodajalnico specerijskega blaga

v gosp. Heiman-ovi hiši števil 234 na glavnem trgu, kjer bodem svojim častitim obiskovalcem z dobrim in cenim blagom postregel.

Ob enem izrekam srčno zahvalo za mi do zdaj skazano zaupanje in prosim, ist. meni tudi za naprej ohraniti.

S spoštovanjem

Anton Vičič,

na glavnem trgu, števil 234 v Ljubljani.

(131—3)